

Sử dụng vật liệu rời trong lớp học mầm non



HÀ NỘI, 09/8/2022

TRẦN THỊ BẢO NGỌC – UNIS HANOI

Lịch trình ngày hôm nay

Thời gian	Hoạt động
8:00 – 8:45	Làm bột nặn
8:45 – 10:00	Lý thuyết về vật liệu rời và khám phá vật liệu rời
10:00 – 10:15	Nghỉ giải lao
10:15 – 11:30	Khám phá về vật liệu rời và khám phá vật liệu rời
11:30 – 14:00	Nghỉ trưa
14:00 – 15:00	Thực hành với vật liệu rời
15:00 – 15:15	Nghỉ giải lao
15:15 – 16:15	Thực hành với vật liệu rời
16:15 – 16:30	Giải đáp thắc mắc

Cách làm bột nặn



Cùng tìm hiểu

- Thế nào là vật liệu rời?
- Vì sao nên sử dụng vật liệu rời?
- Nguyên tắc sử dụng vật liệu rời
- Vai trò của giáo viên
- Cách sử dụng vật liệu rời



Vật liệu rời là gì?

- Tự nhiên hoặc nhân tạo
- Có thể được di chuyển, cầm, kết hợp, thiết kế lại, xếp hàng, tách rời và chập lại theo nhiều cách
- Không có hướng dẫn, mục đích định sẵn, có thể sử dụng riêng biệt hoặc kết hợp
- Lý thuyết năm 1971 do kiến trúc sư và họa sĩ người Anh Simon Nicholson đưa ra

Các loại vật liệu rời

7 loại:

- Thiên nhiên
- Gỗ sử dụng lại
- Nhựa
- Kim loại
- Sành sứ/ Thủy tinh
- Vải/ Ruy băng
- Bao bì đóng gói



Vật liệu thiên nhiên

- Que, gậy
- Sỏi đá
- Hoa khô
- Lá
- Hạt
- Cát
- Đất/ đất sét
- Quả thông
- Gỗ vụn
- Rêu
- Vỏ sò
- Các loại đỗ
- Khúc gỗ
- Hạt đào
- Lông chim
- Hoa hời
- Thanh quế
- Hạt gấc



Vật liệu thiên nhiên



Vật liệu gỗ tái sử dụng

- Nút bấm chai
- Kẹp quần áo
- Mắc quần áo
- Các hạt gỗ
- Chân ghế
- Khối gỗ
- Mảnh sàn gỗ
- Vòng đánh dấu khăn ăn
- Kẹp gỗ
- Các mảnh trò chơi xếp chữ
- Ống chỉ
- Khung gỗ
- Vòng đai
- Các mảnh xếp hình
- Người gỗ
- Mẫu gỗ vụn



Vật liệu gỗ tái sử dụng



Vật liệu nhựa

- Nắp chai
- Chai
- Hộp đựng thực phẩm
- Ống PVC
- Ống cuộn
- Hộp đựng gia vị
- Hộp đựng phim
- Vòng treo rèm
- Con lăn tóc
- Ống hút
- Vỏ hộp CD
- Hạt hạt
- Bọc bong bóng
- Vật hình nón
- Que kẹo mút
- Cúc áo
- Phễu
- Chuỗi hạt nhựa
- Bóng đánh golf/ bóng bàn
- Cốc
- Vòng tròn nhựa
- Kẹp túi



Vật liệu nhựa



Vật liệu kim loại

- Bu lông, ốc vít
- Sắt rửa chén
- Giấy bạc
- Dụng cụ làm bếp cũ
- Vòng
- Vòng treo rèm
- Khay nướng bánh xốp
- Nghiền khoai tây
- Chìa khóa
- Nắp chai
- Biển số xe
- Dĩa
- Mắt xích
- Nắp kim loại
- Vòng sắt
- Hạt bạc
- Ống chỉ
- Ống máng
- Nắm cửa
- Đĩa
- Kẹp tóc
- Chân nến
- Ống
- Hộp thiếc
- Thìa
- Nam châm



Vật liệu kim loại



Vật liệu sành sứ/ thủy tinh

- Gạch men
- Hạt thủy tinh
- Đá quý
- Bi
- Hình lăng trụ
- Đá phiến
- Ngói
- Núm cửa tủ
- Gương nhỏ
- Thủy tinh biển
- Bóng
- Chai nhỏ
- Chậu hoa
- Đá granit phế liệu



Vật liệu sành sứ/ thủy tinh



Vật liệu vải, len và ruy băng

- Vải the
- Sợi xe
- Ruy băng
- Lụa
- Len
- Khăn
- Lá cờ
- Vải bao bì
- Chỉ thêu
- Các mảnh vải dạ nỉ
- Khăn ăn
- Đăng ten
- Dây bện
- Dây thừng
- Dây cao su
- Sợi chỉ



Vật liệu vải, len và ruy băng



Vật liệu bao bì đóng gói

- ❑ Giấy bọc bong bóng
- ❑ Hộp
- ❑ Các mẫu bì các tông
- ❑ Lõi giấy vệ sinh
- ❑ Giấy gói quà
- ❑ Hộp đựng trứng
- ❑ Guồng ruy băng
- ❑ Các hộp ngũ cốc
- ❑ Các mẫu giấy vụn
- ❑ Băng dính giấy



Vật liệu bao bì đóng gói



Bạn nghĩ gì về câu chuyện này?



“Phần lớn các hoạt động và nguyên vật liệu cho các hoạt động được sản xuất và bán cho trẻ là do người khác phát minh ra chứ không phải trẻ em. Phụ huynh và giáo viên nghĩ rằng họ đang giúp trẻ bằng cách mua những gói đồ chơi đẹp hay giáo trình giảng dạy mới nhất. Rồi sau đó họ quan sát khi trẻ trở nên nhanh chóng nhàm chán, và tìm kiếm đồ chơi hoặc hoạt động tiếp theo. Tất cả chúng ta đều biết câu chuyện về một đứa trẻ chơi với hộp đựng đồ chơi lâu hơn với chính món đồ chơi trong hộp đó. Những gì trẻ em xứng đáng có được là một môi trường chứa đầy các nguyên vật liệu mở và vật liệu rời, những thứ có trong tự nhiên hay trong thùng rác. Khi chúng ta đưa cho trẻ những vật liệu như thế, trẻ sẽ trở thành người sáng tạo ra trải nghiệm của mình chứ không phải là người tiêu thụ.”

Margie Carter và Deb Curtis – tác giả cuốn sách “Nghệ thuật của nhận thức: Quan sát có thể thay đổi hoàn toàn như thế nào”

Tại sao sử dụng vật liệu rời?

- ❖ Vô số cơ hội chơi theo cách trẻ thích
- ❖ Đòi hỏi trẻ sáng tạo chức năng, mục đích và vai trò của các vật liệu rời
- ❖ Yêu cầu trẻ sử dụng trí tưởng tượng
- ❖ Cho phép trẻ suy nghĩ
- ❖ Giúp trẻ hình thành và phát triển các kỹ năng:
 - Giải quyết vấn đề
 - Kỹ thuật
 - Sáng tạo
 - Tập trung
 - Phối hợp tay – mắt
 - Vận động tinh
 - Ngôn ngữ và từ vựng
 - Tư duy toán học
 - Tư duy khoa học
 - Đọc viết
 - Phát triển tình cảm xã hội
 - Vận động thô

Chơi với vật liệu rời

- ❖ Dành 15 phút chơi với vật liệu rời của nhóm bạn.
- ❖ Bạn phát hiện được điều gì về các vật liệu rời này?
- ❖ Những kiến thức, kỹ năng nào có thể học được?



Nguyên tắc sử dụng vật liệu rời

- Trưng bày đẹp
- Giới hạn các loại vật liệu khi mới sử dụng
- Giới thiệu kỹ - cách lấy, cất đồ và an toàn
- Số lượng nhiều



Vai trò của giáo viên

- Tạo môi trường hoạt động
- Cung cấp nguyên vật liệu
- Quan sát
- Nghiên cứu
- Cung cấp ngôn ngữ

Sử dụng vật liệu rời như thế nào?

Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: que, cành cây, khúc gỗ cắt từ cành to
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: ngôn ngữ, kiến thức về chữ cái, nhận thức, sáng tạo trong suy nghĩ, kiên trì, các kỹ năng khoa học trong tự nhiên



Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: đá cuội, sỏi, nước, bút lông
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: ngôn ngữ, viết, kỹ năng vận động tinh, kiến thức về chữ cái, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên trì, thể hiện nghệ sĩ



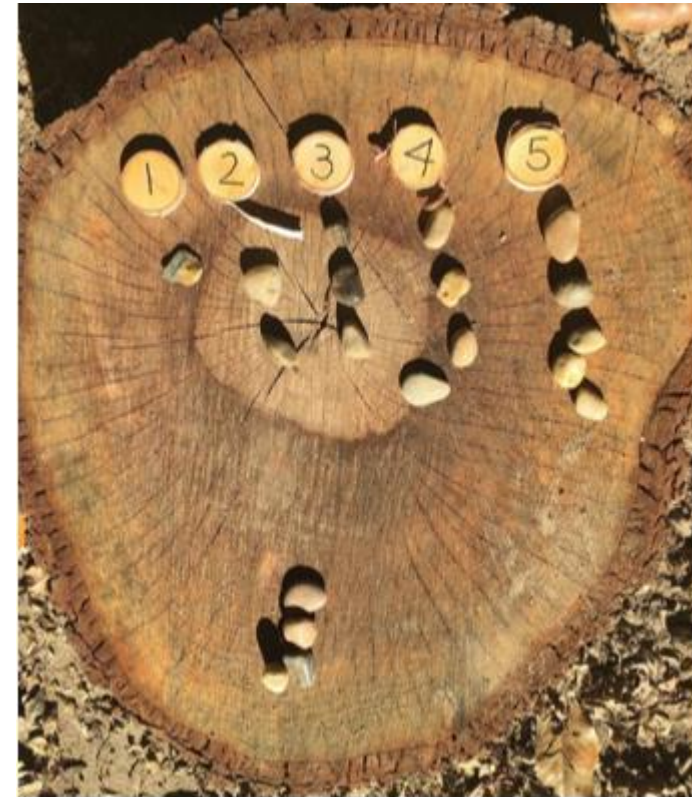
Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: que, lá cây, vòng khối gỗ có số viết bên trên
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: toán, kiến thức về số, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, phân loại trong khoa học, suy nghĩ biểu tượng



Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: sỏi đá và các vòng khối gỗ có số
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: toán, kiến thức về số, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, phân loại, sắp xếp



Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: lá các màu
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: toán, xác định màu sắc, sắp xếp, phân loại, nhận thức, kiên nhẫn, các kỹ năng khoa học trong tự nhiên



Vật liệu rời ngoài trời

- ❖ Các vật liệu: các vật liệu tự nhiên như đá sỏi, vỏ cây, đất, dụng cụ nhà bếp
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: các kỹ năng tình cảm/ xã hội, tương tác với bạn, toán, khám phá nhận thức không gian, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, tham gia chơi đóng vai xã hội, các kỹ năng khoa học trong tự nhiên



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: ống lõi bìa các-tông, khúc gỗ, khối gỗ, gỗ
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, suy nghĩ biểu tượng, toán, đo lường, các kỹ năng ngôn ngữ, giải quyết vấn đề



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: các que gỗ thẳng và cong, các loại ô tô (hoặc các vật liệu rời khác để tạo thành mô hình phương tiện giao thông)
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, liên hệ, toán, nhận ra và tạo các hình



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: các đĩa CD cũ và các vật liệu rời kim loại như
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, liên hệ, toán, nhận ra và tạo các hình



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: các thanh gỗ, các mẫu gỗ các kích cỡ
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: ngôn ngữ, kiến thức về chữ cái, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, sáng tạo các hình, toán, đếm



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: ống lõi bìa các tông, khối gỗ, bóng hoặc ô tô
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: nhận thức, giải quyết vấn đề, sáng tạo suy nghĩ, kiên nhẫn, toán, các kỹ năng tìm hiểu khoa học



Vật liệu rời trong nhà

- ❖ Các vật liệu: các khối gỗ, nút bấc, thanh gỗ
- ❖ Các lĩnh vực mục tiêu có thể đạt được: toán, nhận ra và tạo các hình/khối, nhận thức, sáng tạo suy nghĩ, các kỹ năng vẽ, các kỹ năng không gian



Một số ví dụ minh họa khác về vật liệu rời ở ngoài trời



Sử dụng vật liệu rời trong phát triển vận động tinh

❖ Đồ dùng:

- Đá/ sỏi/ cúc áo/ pom pom/ khúc gỗ dẹt
- Giấy đen
- Phấn màu

❖ Cách làm:

- Vẽ các đường thẳng/ zic zac/ cong/ uốn lượn lên giấy đen
- Trẻ tự lựa chọn vật liệu rời để đặt lên đường vẽ sẵn.



Sử dụng vật liệu rời trong mỹ thuật/ tạo hình

Nghệ thuật sắp đặt đá/ sỏi

❖ Đồ dùng:

- Đá/ sỏi các kích cỡ, các màu

❖ Cách làm:

- Cho trẻ lựa chọn những viên đá/ sỏi trẻ thích.
- Trẻ khám phá và sắp đặt đá/ sỏi để tạo thành tác phẩm sắp đặt.



Sử dụng vật liệu rời trong mỹ thuật/ tạo hình

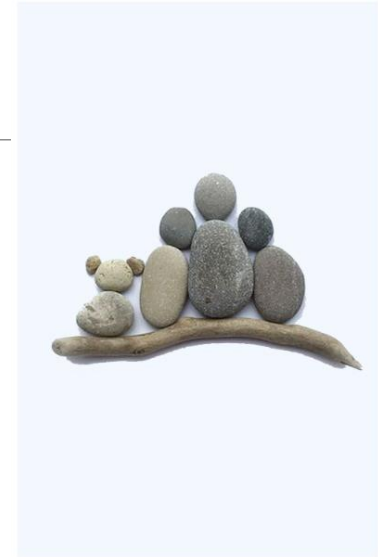
Làm tranh với vật liệu rời

❖ Đồ dùng:

- Đá/ sỏi các kích cỡ, các màu
- Cành, lá cây khô, hoa, khúc gỗ

❖ Cách làm:

- Cho trẻ lựa chọn những vật liệu rời trẻ thích.
- Trẻ có thể tạo ra những bức tranh nào với các vật liệu rời mà mình đã chọn?



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Phân loại/ Phân nhóm

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: sỏi đá/ lá cây/ cành cây/ khúc gỗ/hột hạt trộn lẫn nhau
- Rổ nhỏ hoặc các tấm bảng nhỏ

❖ Cách chơi:

- Giáo viên để sẵn các vật liệu trộn lẫn nhau hoặc cho học sinh cầm rổ đi ra ngoài sân trường thu thập các vật liệu rời trẻ thấy trên đường đi dạo.
- Cho trẻ phân loại/ phân nhóm các vật liệu theo suy nghĩ của trẻ. Trẻ có cách phân loại nào?



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: số

Đếm số lượng

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt hạt, pom pom, cúc áo
- Khung 10/ khay bánh quy

❖ Cách chơi:

- Chơi nhóm nhỏ (4-6 trẻ) hoặc cá nhân
- Cô/trẻ vỗ tay/gõ xác xô/ thả sỏi vào cốc với số lượng tùy ý.
- Những trẻ còn lại đếm và lấy số đồ dùng tương ứng với số lượng nghe được và đặt vào khung 10



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Số

Tạo số từ các vật liệu rời

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt gạo, pom pom, cúc áo, que, sỏi
- Các con số
- khay gỗ

❖ Cách chơi:

- Chơi theo nhóm nhỏ (2- 4 trẻ) hoặc cá nhân
- Trẻ lựa chọn một số và lựa chọn vật liệu để tạo ra số đó.
- Trẻ có thể sử dụng vật liệu nào để tạo ra số đã chọn?



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Số

Có bao nhiêu cách thể hiện số?



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Số

Trò chơi – Ghép số với số lượng

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt gạo, pom pom, cúc áo
- Số gắn trên tấm bảng tròn
- Xúc xắc

❖ Cách chơi:

- Chơi nhóm nhỏ (4 trẻ) hoặc cá nhân
- Trẻ lần lượt đổ xúc xắc, chọn tấm bảng tròn có số tương ứng với mặt xúc xắc và lấy số lượng vật liệu rời tương ứng với con số đó.



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Số

Trò chơi – Sắp xếp số theo thứ tự

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt gạo/ pom pom/ cúc áo/ sỏi/ mảnh lego nhỏ
- Số gắn trên tấm bảng tròn
- Xúc xắc

❖ Cách chơi:

- Chơi nhóm nhỏ (4 trẻ) hoặc cá nhân
- Trẻ lần lượt đổ xúc xắc, chọn tấm bảng tròn có số tương ứng với mặt xúc xắc và lấy số lượng vật liệu rời tương ứng với con số đó.
- Sắp xếp các số theo thứ tự từ bé đến lớn hoặc ngược lại.



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Số

Trò chơi – Có bao nhiêu cách chia/tách các số?

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt hạt/ pom pom/ cúc áo/ sỏi/ mảnh lego nhỏ
- Các số rời
- Thẻ domino chấm

❖ Cách chơi:

- Chơi nhóm nhỏ (4 trẻ) hoặc cá nhân.
- Một trẻ rút một số.
- Trẻ sử dụng vật liệu rời tự chia tách số theo ý thích.
- Tìm thẻ domino tương ứng với cách chia của mình và đặt cạnh bảng chơi của mình



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Quy tắc sắp xếp

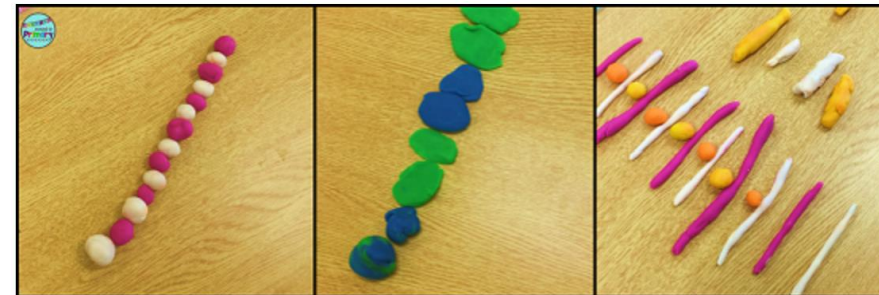
Tạo quy tắc sắp xếp

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt hạt/ pom pom/ cúc áo/ sỏi/vải vụn/cành cây/ lá cây/ quả khô/ hoa khô/ khúc gỗ dẹt/ bột nặn
- Giấy/ bảng đen, trắng hoặc gỗ

❖ Cách thực hiện:

- Đưa quy tắc sắp xếp: AB, AAB, ABB, AABB, ABC, vv
- Yêu cầu trẻ sắp xếp theo quy tắc đã cho.
- Nâng cao: cho trẻ tự sáng tạo quy tắc của riêng mình.



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Quy tắc sắp xếp – đối xứng

Sáng tạo mandala

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt gạo/ pom pom/ cúc áo/ sỏi/vải vụn/cành cây/ lá cây/ quả khô/ hoa khô/ khúc gỗ dẹt/ bột nặn
- Giấy/ bảng đen, trắng hoặc gỗ hình tròn

❖ Cách thực hiện:

- Giới thiệu về [mandala](#) .
- Đi tìm biểu tượng mandala trong tự nhiên ở môi trường xung quanh
- Sự tìm các vật liệu trong quá trình đi dạo (nếu hoạt động ngoài trời) hoặc chuẩn bị các vật liệu rời có sẵn trong lớp
- Cho trẻ sáng tạo các mandala theo ý thích của mình



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Hình và khối

Sáng tạo các hình/ khối

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời: hạt gạo/ pom pom/ cúc áo/ sỏi/vải vụn/cành cây/ lá cây/ quả khô/ hoa khô/ khúc gỗ dẹt/ lõi giấy vệ sinh/ que kem/ bột nặn/ dây gai, thép, đồng, kẽm xù

❖ Cách thực hiện:

- Đưa ra các thẻ hình/ khối (tùy mức độ phát triển)
- Trẻ khám phá các vật liệu rời và tạo hình/ khối theo ý thích



Sử dụng vật liệu rời trong toán học

Nội dung: Thời gian

Làm đồng hồ - xem giờ

❖ Đồ dùng:

- Đá/ sỏi có viết số từ 1 – 12
- Que nhỏ/ que kem

❖ Cách thực hiện:

- Chơi theo cá nhân, đôi hoặc nhóm nhỏ
- Cho trẻ tạo hình đồng hồ
- Thay phiên nhau xoay “kim đồng hồ” và nói giờ hoặc ngược lại



Sử dụng vật liệu rời trong ngôn ngữ

Nhận biết chữ cái

❖ Đồ dùng:

- Đá/ sỏi có viết các chữ cái
- Giấy to gắn các chữ cái

❖ Cách thực hiện:

- Chơi cá nhân, theo đôi hoặc nhóm nhỏ
- Trẻ lựa chọn đá/ sỏi ghép đôi với chữ cái viết trên giấy
- Hoặc trẻ dùng sỏi xếp theo hình chữ cái



Sử dụng vật liệu rời trong ngôn ngữ

Tạo chữ cái – tên riêng

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời
- Các thẻ chữ/ thẻ tên

❖ Cách thực hiện:

- Chơi cá nhân, theo đôi hoặc nhóm nhỏ
- Trẻ lựa chọn vật liệu rời để tạo các chữ cái, chữ cái đầu tiên trong tên của mình và tên riêng



Sử dụng vật liệu rời trong ngôn ngữ

Kể chuyện

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời
- Giấy
- Bút chì màu, bút dạ
- Màu nước, bút lông

❖ Cách thực hiện:

- Chơi cá nhân, theo đôi hoặc nhóm nhỏ
- Trẻ lựa chọn vật liệu rời để tạo bối cảnh và nhân vật trong câu chuyện.
- Trẻ vẽ lại sắp đặt của mình và kể chuyện



Sử dụng vật liệu rời trong tìm hiểu chủ điểm

Chủ điểm: Bản thân và gia đình

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời

❖ Cách thực hiện:

- Tạo khuôn mặt từ vật liệu rời hoặc
- Tạo những người trong gia đình



Sử dụng vật liệu rời trong tìm hiểu chủ điểm

Chủ điểm: Động vật

❖ Đồ dùng:

- Vật liệu rời

❖ Cách thực hiện:

- Tạo các con vật theo mẫu hoặc theo ý thích



Tài liệu tham khảo

- www.pinterest.com
- <https://fairydustteaching.com>
- <https://www.youtube.com/watch?v=-9GQ-RXNOps>
- Sách: Loose Parts – tác giả Lisa Daly và Miriam Beloglovsky

